

Det europæiske sprogår i Danmark

Et interview med Karen Sonne,
formand for Humanistisk
Uddannelsesråd (HUR)

Merete Vonsbæk

Lektor, cand.mag. Gentofte HF.

Aktiviteter i sprogåret

På en halvkold efterårsdag mødes jeg med Karen Sonne for at bede hende gøre en form for status over aktiviteter i forbindelse med det europæiske sprogår.

„Der har været mange aktiviteter på f.eks. skoler og bl.a. et initiativ i form af en 'Sprogmesse', hvor flere institutioner og forbund har været involveret, og jeg tror faktisk, at det har haft en effekt i retning af en større opmærksomhed på sprog, og på at sprog er vigtigt i bred almindelighed. Men noget helt andet gør

sig også gældende, nemlig at der uafhængigt af sprogåret er ved at danne sig en sproglig bevidsthed eller en sprogpolitisk bevidsthed hos politikere og hos beslutningstagere, som kan antage forskellige konturer. Sprogåret har kunnet danne ramme for, at det er blevet formuleret, og jeg tror, at det er udtryk for, at der er nogle nye problemstillinger, som presser sig på.“

På spørgsmålet om hvorvidt kampagnen er nået ud til en bredere del af befolkningen, svarer Karen Sonne, at en del af projektforslagene er blevet prioriteret ud fra dette hensyn.

Således er et af initiativerne en fjernsynsserie med 15 min. programmer, hvor forskellige europæiske lande bliver præsenteret². Et andet initiativ er de institutionsbaserede projekter: Bl.a. har Brøndby kommune et projekt, som netop gennem skolerne automatisk kommer videre ud til en bredere del af befolkningen.³

Perspektiver

Karen Sonne gør opmærksom på de sprogpoltiske debatter, der føres for øjeblikket. „Der kommer et udspil fra Kulturministeriet om en dansk sprogpolitik, og det skal følges op med sprogpoltiske diskussioner, som inddrager alle de andre sprog end dansk, der er vigtige for os. Man må håbe, at de ting som sprogåret har sat fokus på, vil gøre, at vi får en større bredde i diskussionen. At vi får sprogpolitik for alle de sprog, danskere taler og har brug for.“

Dernæst peger Karen Sonne på, at der vil ske ændringer i uddannelsessystemet.

„I uddannelsessystemet har vi nogle gode strukturer, som vi har fået i arv, altså en tradition for, at vi lærer sprog i Danmark - i Folkeskolen lærer man to fremmedsprog, det gør man ikke i alle europæiske lande - i

gymnasiet bliver der udbudt en stadig bredere vifte af sprog. Det er vældig godt, men jeg frygter, at der ikke bliver taget ordentlig vare på den tradition, så det klapper sammen, fordi vi ikke er tilstrækkelig bevidste om, at det er noget, vi har brug for. Jeg håber, at Sprogåret har fået sat fokus på værdierne i det, sådan at vi får dem til at leve.“

Krav til uddannelserne

Karen Sonne mener, at der fremover vil være behov for sproglige specialister, men der er samtidig også behov for kombinationsuddannelser, hvor sprog bliver kombineret med noget andet.

I alle erhvervs- og videregående uddannelser er der iflg. Karen Sonne brug for, at der indgår et sprogligt element. „Der er nok lang vej til, at man bliver enige om det, men det tror jeg faktisk er nødvendigt“, siger Karen Sonne. „Vi kan jo se nu, at der bliver undervist meget bredt i sprog til og med gymnasieniveau, og når man ser på, hvor meget sprogundervisning der er blevet givet, og dernæst den brug folk gør af sprog sidenhen, så er der et misforhold. Engelsk er meget dominerende i medierne, men det at få de andre sprog med ud over det, man engang har læst i gymnasiet og glemt

igen - det er svært. Der skal gøres en helt anderledes målrettet indsats. Gymnasieskolen kunne gøre noget mere i retning af at gøre sprogene brugbare, altså få et anvendelsesperspektiv ind i sprogene. Selvfølgelig skal man beskæftige sig med sproget, med litteratur og kultur i landet, men hvis jeg nu skal til at studere filosofi, eller jeg skal til at studere til ingeniør, hvordan bruger jeg så sprog? Der skal gøres mere ud af læsefærdigheden - det at kunne et sprog er også at have adgang til en masse viden, til kilder, som man skal bruge til noget andet. Frem for alt skal det være skægt og meningsfuldt, og det er synd, at sprogene ud over engelsk ikke bliver taget med i deres videre liv."

Rekruttering til sproguddannelserne

Der er færre og færre, der vælger at læse sprog, og Karen Sonne kommenterer frafaldet på følgende måde: „De studerende i dag begynder måske på en sproguddannelse, men så finder de ud af: Hvad skal jeg egentlig? I universiteternes praksis i dag er det ikke tydeligt nok, hvad det vil sige at studere sprog og hvad man kan bruge det til.

Nogle steder falder de studerende fra, fordi de har svært ved at se for sig, hvor det vil føre hen. Det kan også være, at indholdet og formerne i studierne kan trænge til en kærlig hånd, selvom universitetsstudierne i de senere år har forandret sig væk fra en nationalfilologisk selvforståelse til en forståelse, der handler om, hvordan sprogene fungerer i en international og global sammenhæng.

Men udviklingen skal også komme nedefra, og Karen Sonne slutter således: „Det er vigtigt at få et samarbejde i gang mellem dansk og fremmedsprog i Folkeskolen og gymnasieskolen, et emne der hedder 'sprog som sådan' - ikke bare tværsproglig grammatik, men oplysning om sprogene i verden - hvordan lærer man sprog - hvad vil det sige at være flersproget, altså alt det der er utrolig vigtigt for den almindelige sprogbevidsthed."

Note

1- 3 Der henvises til omtalen side 21